

Hans Kikindiwelts sin reflexionsschp igel, fon alle biter, schtur undt schmå...

*1700-1829 81 A Br. 1819
Reflexionsschpiegel*

National Library
of Sweden

REFLEXIONSSCHPIEGEL,

Haus Rikindimelts ein

EXA

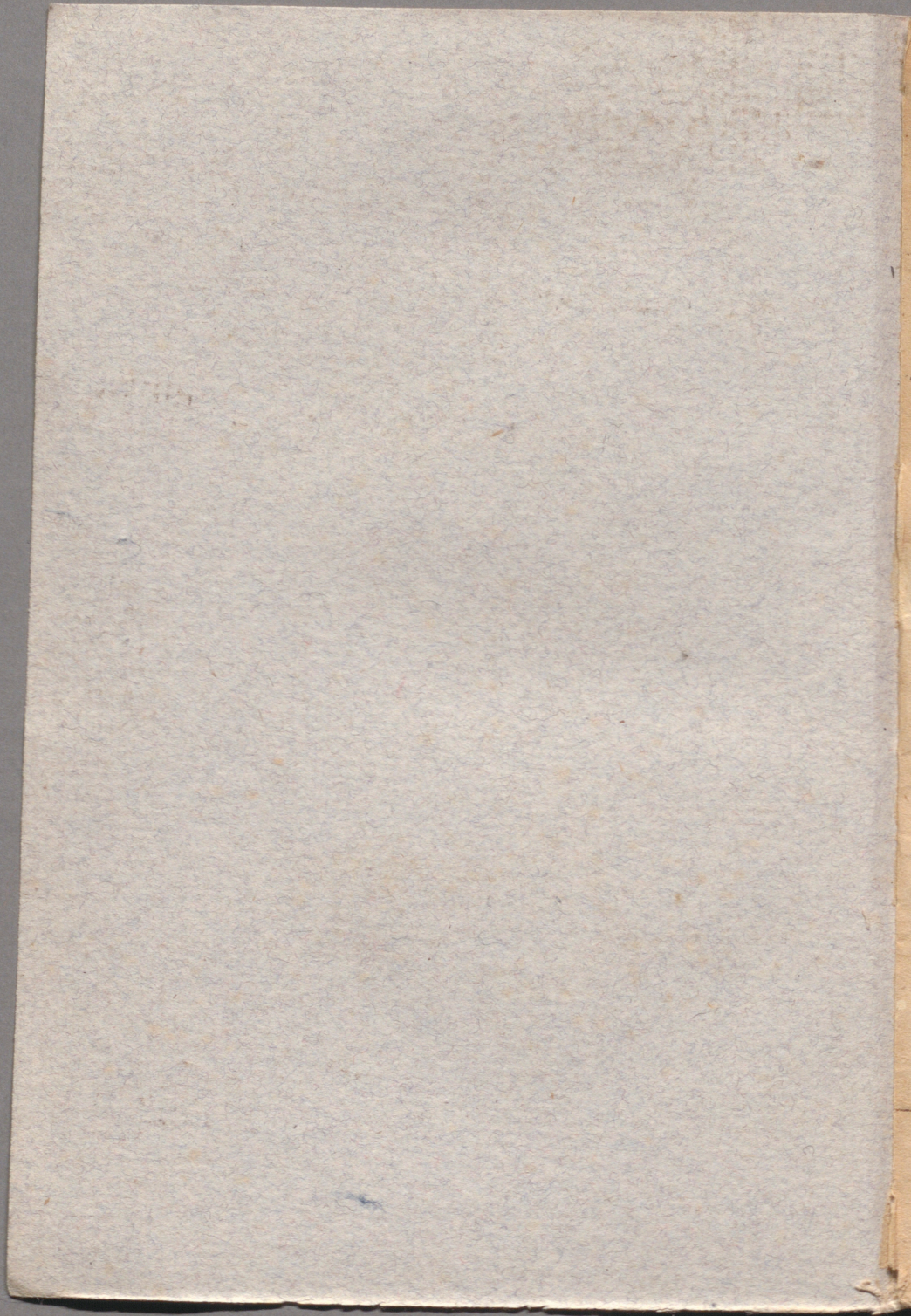
Uta. 50.

(Bn)

1700-1829

1819

Göteborg
1819

Reflexionsschpiegel

Ex. A

Sv. Saml.
Vitt. Nr.
(89)
1700-1829
1819

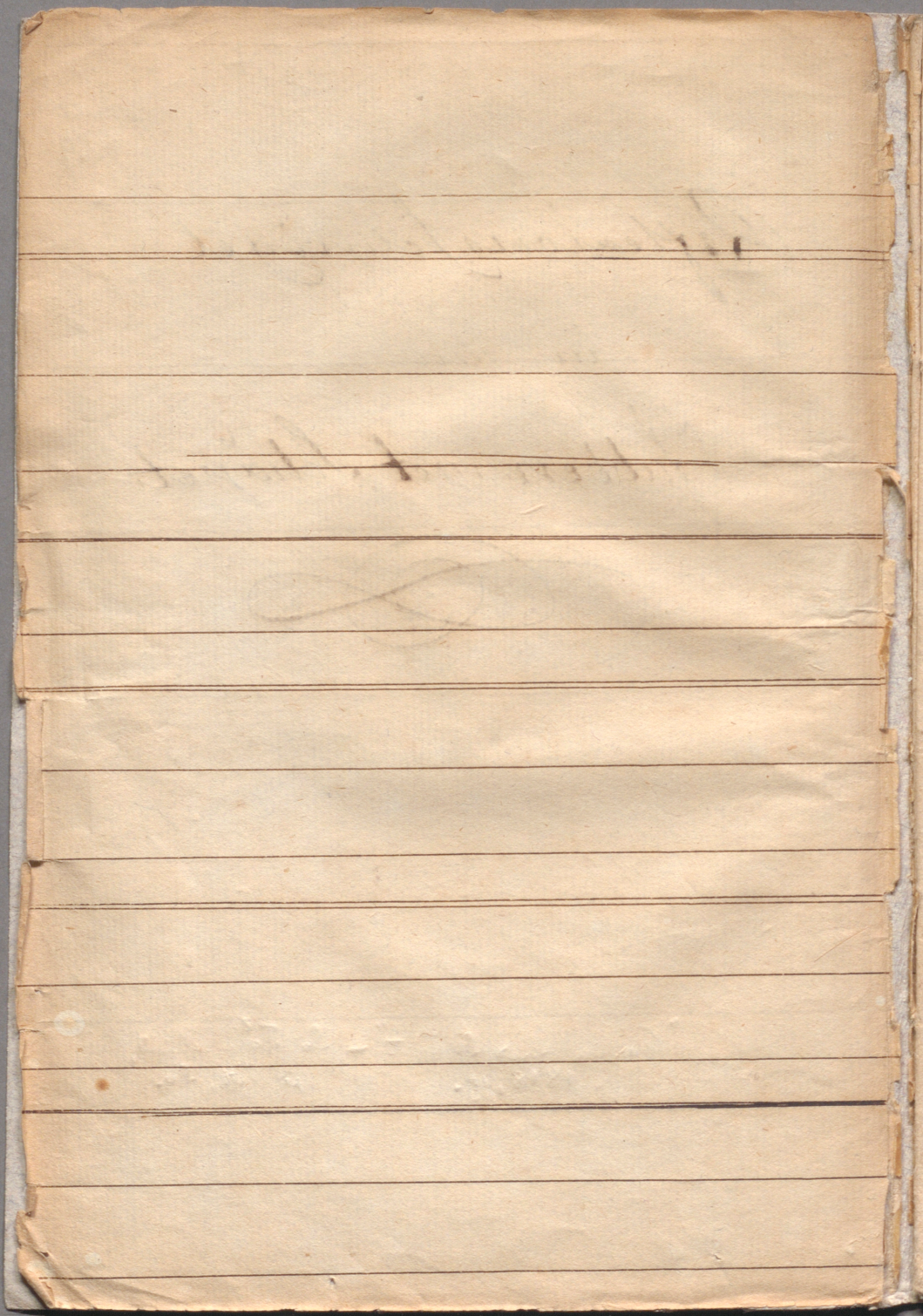
Reflexionsspiegel

in den

Gubben med Schäpet

"Gubben med Schäpet" - So Förmållat
1818, 19. på Vitt. Sv.

Hans Klindiwelts

fin

Reflexionsfpeigel,

fon alle bitter, fchur undt fchmã,

in den

Jubben met Schãpet

fin fon den Husuiftadtpebel ferferte undt ganz
mafakirte Tafel, met micken mebe, arbet undt

Kofinat hupsatt undt ferfertiget, undt jehunder,

efersatt på Schwent, als en unschuldig

A p e i l n a e r i

lokalisirt samt fer ro schull

in two Eppninger

fon den Trick

utgifen.

Honny soit qui mal y pense.

Gothenburg,

den ferste April, 1819.

THE
SPECTATOR

By
JOHN GAY

I wrote to please myself, and I publish to
please others; and this so universally, that I ha-
ve not wished for correctness to rob the critick of
his censure, or my friend of the laugh.

EDWARD MOORE.

Printed by
J. B. G. & Co. in the Strand
near the Theatre Royal
in the Year 1711

Printed by
J. B. G. & Co. in the Strand
near the Theatre Royal
in the Year 1711

Janen jak tager mig den scture frihet att
öppne en samtäl med den hegserneme undt bege-
respektise Puplicum, undt offererer den att schä-
de i min wunderbare Schpigel, will jak gife mig
den äre att underrette hwem jak är till person,
wofon min bererde instrument sig ferskrifer, undt
wie det kom sig att jak nu är här i denne widt-
peremde Kongl. Sje- undt Stapelstätt.

Schon in Hampurg blef jak mig berättedt
att min lettslige Better, eller som det heter på
sin Fransysk, mon Cousin de viande, den
kunsterfärne undt heglärte Hert Camerarius
Obscurus, Wohlgeboren, i Stockholm fisede sin
Schäp, undt ferdinte dermed sine scture penger
nebst midet pifall. Som fernuftig mensch här
denne lifke alltid undt immer wären min hegs-
ste bemedende, undt da jak feresfrigt hade hert
af mine bereste Kompatrioter, att die dumme
Schweden, fon hwilke de hade samlet betid-
lige kontanter undt plifit besfide micken hefig-
het undt wänschäp, immer tru öf utlänninker

om sätture ting, undt dat en wirlig pakatell
 är nug fer att i det landet gere en sätur upp-
 seende samt blife rit undt mågtig, så flynte
 jak mig det forreste som meglit son min Reichs-
 stadt heraus, undt seglete med en schepp sjeles-
 des till Stoccoln, ohne sinnerlige åsentir på
 den passage. Min ferste geremål war naturlik
 att sefe opp min Herr Better. Denne Wunder-
 man fant jak schnart; men, min Gott! i den
 grimmeeste pelågenhet, nemlig i den fatale egen-
 blick, då den rasende pebelhup hade som wårst
 sätremmet till, undt i sin tiællse unordnung
 schlaget kull min Better sin dirbare schav, fer-
 berfet honom sin schone kostbare tasler undt fer-
 krofet honom sin schpigler allzusammen. O mon-
 tje, schrek jag till, i hwat land jak är kom-
 men! undt ångrete begeligen att jak habe læs-
 ten narre mig ut i den sätture barbariske
 Norden. Det begripes lætt som en pankosetel,
 att min Better nit war sinnerlik trakteret att
 schåde mig hos sig i denne kritiske momang.
 Allt hwad han hade tid att læge war, att han
 wille son tricken utgife sine åsentir und gere
 en reise till Peipzig; undt hwat han kunde gife
 mig war sin wålsignelse, hwilken jak schnart fant
 hase samma schlette kurs i Stoccoln som mine
 gute feråldrers i Hampurg.

Sedan det hade lickets den geschwinte undt
 immer tjenstperedde Polisen att schingre den ra-

sende pebeln, amüsirte jaß mig met all plucke opp alle piter, schmä med schture, af min Better sin schpigler, ohne gust att tänke oder esermesge, hwat nitte de schulle gere mig. Derpå gid jaß mig hem, undt pegynnte i min herberg, i min schture bedrefswelse, att sammenpasse alle desse piter. Ändtlig wille jaß beskäde min angesicht, aber — o Wunder über Wunder! — hwad sid jaß se? Sag hade mig en Zauberschpigel unwtende hupsatt undt fersfertiget. Warhaftig, wenn min Better hatte das gewußt, så hade han od tunnet inschypare sin kostbare Reise nach Leipzig.

Att jaß icke wille segne den Hufubschtabt, som så schlecht hade lenet min Better, met min licellige yppfinning, kan min gute Herrschapp lätt bäte pegripe undt erküfire. Kurz undt gut; jaß tok ett så lagom emt adjé af den schture schtaden, deß schtigge hus, merke gater, schmutzige fällrer undt unbeleket intulerante pebel, undt begaf mig schtrart till fots dason, weil jaß wußte, att den schutsinrätthing undt die Herren Holfers på flere mils affstånd är det schleteste undt direste i den ganße Kenigrif. Omnia mea mecum porto, war min walschpruch, undt min schpigel ferschaste mig all min behuf. Fer Prestter undt Wynder beschref jaß min eden, undt lát dem i min glas swåde en del Nicksdagsklubbhändelser undt historier, som nicht en mal den unendlige Krenike kommer att omrere;

iffinnerhet siffe ja! dem den allt oppschlukende
Gethakanal, met sin Diffonter, prosjekter undt
flutlige protest mot de Herrer Nirens heafstige
Schtänder. De guten menschen bewärtete
mig immer wol — en schtur pewis, att de fers-
stod werdere min lärdom, undt dat Schweden
noch är en gåsfril landt.

Auf der manir, min nåtig Herrschapp,
bin ja! så pe um pe hir ankommen, undt will
nu i forthet berätte hward mig har pewelt att
dreje her, fer att fransise mine kunster undt
schene rariteten.

Mine lekamlife egen hade knapt fot schä-
de denne peremlige undt hegsterneme Schtadt,
ferån ja! fattede den licklige ide att her fersleke
min schture Wunderschpigel. Nästen på alle hus
säl ja! Reflektionspexler, undt brof davon den
resultat, att respektsise Herrschaper samt undt
sinnerlig måtte ware mickel benögen sig att
spekle undt att met det samme schäde ontre men-
scher i smil. Denne upptäckt statgete min fer-
resars. Nu sagte mig wol wänner undt bekans-
te, som ja! alltid får hwart jag kommer, att
Publikum härsktådes schall ware ganz undt gar
schwerfellig, alltrig blife rätt fernejder, hafe
schture pretensioner, sife micken unstatighet i sin
tiffe, ja so gar hafe en begst unbetidlig portion
af så kallet sens commun. . . . Laß das

6 7 8
nun gut sein! Wenn det så är, så är det
en shtur lieke for mig, undt gifer mig all fers-
hoppning om, att wi met tiden schall blife rik-
tigt gute wänner.

Min schterste bekimmer war att schaffe mig
en gut lokal. Den är nu afrejbd; jak har in-
qwartiret mig met min schpigelkram i det hege
Opseratoriumet på den shture Utterhållsberg,
fon hwilken jak kan schåde den hele shtadt till
lands undt sjes unte mine fetter. Besinner-
ligt är, att denne biggned justement tiekes ware
oppferd fer min schult; besonders kommer des
form undt den umständighet, att den är nästom
durchsigtig, ferohne derrer undt fenster, mig rätt
tilpass. Schent också, att den jetzunder shtår
alldeles letig undt rill ingen nitte, metan den
Herr Opserator lär besinne sig utrikes på sine
upptäckter. Schulle de Herrer Entreprenös på-
schtä hire, så är jak beretwillig att gise en re-
presentation till de Gattiges fermån, undt eben-
falls fer min ringe del ydrage till att fershone
denne shture hup från den påkostende nedtwång
att — arbete, hwilket siferligen i sinom tid blir
ill shtur gagn och nitte for hele shtaten.

Min nådig Herrschapp will jak ej schenere
met beskrisning af min Schpigel. Des praktiske
egenschapp är här blott i fråga. Dillike will
jak awerrere, att jak icke, som mine geliker i ge-

men, kan schaffe mig och den kredit met att ramse, opp den wanlige scturskriteri, nemlig, att jag haft den unffattbare nat att sise den for de scterste Potentater, Prelater undt Krabater. Jag har mig belannt, att satane herschaper icke intressire alle Puylikumer, undt er esertiged att min nerwarende Ushadere ersimerer mig des begre, som jag nix ar undt nix blir Charlatan, wiewol satant jehunder eserallt ar begit i moden.

Nu atersctar blott att besctomme prisen fer entreen. Jag esen kunde hase twenne ursaker att anamme En Nissdaler Banko personen; ferst undt fremst ar jag Virtuos undt resende, undt fer det andre har jag haft mickel kostnadt undt mede fer att aptere min Inschtrument efter Artens behuf, sa att den ar mere ward an fioler, straker, konfonium, stranger, noter undt notschaller. Men jag ar icke sa unpillig undt fermoder, att den respektise Puylikum, ebenfals deraf will sinne, att jag nix ar en wanlik artist. Jag tager nemlig i betraktende, att Herrschappen har haft en fulbegtid, som kostet scture penger med sine julkapper till heger undt wensfer, julegreter, julekuser, julekalaser, m. m.; att man har nilig frifostig kontribueret till den scture walgerende Ferening; att man maste schpele mickel Kort, fer att bischpringe den Fattigwardt; att man har Konserter i schwermengd, undt som man maste bewischte fer

det man unliedligwis har fot en par even,
 liksom baler undt asemleer, fer att fise sine
 schmale pen, fetter undt esrige schture pridna-
 ter; att magerne ar mange undt gise en usel
 disident; att Disfonterne ar schtrange, handel
 undt rerelse affadnadt, undt andteligen, att de
 urimlig bire und rate Mafferader, dem man ned-
 ges frequentere fer att njute den ofstattbare neje
 att sa ware met so gar det beagte folk i schta-
 den, som od undt tillike inpille den enfaltige,
 ott den ar immer fluk, som schtundom gerer
 sig galen — alle dese lustbarheter, will jak sa-
 ge, i forening met den omslandighet, att man
 af begnut will i sin fattigdom utgere liksa schtuz-
 re kontributioner till staten, som da samballet
 war rik undt magtig, turde hase sa mettagit
 resurserne fer naogthwar, att de hase ingen mint
 att spenderere pa min Schwigelwerk; worum jak
 också will selje min Kusins ober Betters wadre
 efterdeme, undt blos fixere tillswitere Two schil-
 ling panko personen. Det ar mangden, som
 schall gere infomsten; undt min mede att ferne-
 je samt undt sinnerlige mine Herrschaper pa en
 wis, som de hittills nix blifen fernejed pa, schall
 blife like unfertruten. Schadeplatsen ar, som
 sagdt, i det hege Obserfatorium, undt hwar
 Oppning warer i two timer.

Ferschte Eppning.

Min gute Herrschapp, gib mal aadt! Hir presenterer sig i sctur perspektif den hegt undt sidtveremde schene Konglige Sie- undt Schtastadt Gothenburg, wo ja! nun har den lieke undt are att sise min kunstschpigel met mine esrige schene rariteten. Si doek ein mal dese rake, wolgefasterste gater met sine nie prittlige undt like hege biggnater mit de kanaler. D! das ist ja wunderschen? Aber hat auch kostet scture, scture penger. Ja, wenn man sie nur hatte, dann ware es wol gar kein Noth. Det ar gleichwol man en besinnerlik sak, att de penger eserallt schall ware so begarlik undt esterselt. Hat der Mann lardum? ist er en digdig mensch, en gut Metzporger? D! min Herrschapp, wer fragt barnach? Aber hat er nur penger, midet, midet penger, so ist er abgemacht das alles zusamen. Ja, so ist es eserallt;

In der ganze weite Welt
Gibts kein Werth verohne Geld.

Aber, weg, ihr Griken! — Hir far ja! den are att presentere den stolte sctrem, som hetter met namn Gethaelf, undt som er ett ni besis pa den salik Herr Dumbom, wolgeboren, sin satts, wie prattig undt klukt di mutterlige natur har tillsctalt,

Som flöter eferallt placeret
der scture städer schritke fram.

Über, hwat har dock nix de menschen gort?
De har jo hissch zirlil dragit de kanaler i
jemn linie; undt hwat scturwerk blir det wol
icke met den kostbare Gethkanal, da den en
mal plir fertig? — Schåde dese brigger, undt
hwilken schen effekt de gere! Undt de fire
scture Kemper in wirklich lebensgröße! Schåde
man, det de är son trä! — Hir sifer sig den
Lisse Kirck, met sin hege torn, sin nimodig getisse
fenster undt lifende jule färg, undt derbort eser
husen ser man met sin besinnerlig turn den nie
Dumkirck, som wol altrig plir fertig, undt har
doch man kostet så scture penger. — Denne
pridlige scture biggnat är det so genannte
Ussindiss hus, wo der salik Götheborgs Di-
ffkont ligger pegrasen, wie auch en betidlig del
son der Sctadtskåse. Beware! dat war en
sctur spekulation, undt hade wol auch waren
en gut, wenn, NB! den nie Ussindiss Kompani
nur liberal, undt nicht so verdammt fersiktig
gewesen wäre. Der är esen der Sctadt sin
Sämnerskrätt undt micke andre gute inriktning-
ger, ti den hus är gansse sctur. — Se man
i den kanal wie micke boter! Dese, min Herr-
schapp, schall jaß säge, wiewol tum undt letig,
är beständig full af den scture sill, som de bes-
setlig Stockholms-Abfisenkrifere af pur wänschapp

låte Fisserne fånge i den Schårford, undt hite-
 fere till så schtur mickenhet, att den man aldrig
 tar slut. — Na! hir är den Schtadt sin
 schture torg, met dens priblege Hegwakt,
 Schtadtsbus, Finkelkåller undt Klådschånd —
 allt nittige inriktninger. Undt den nie schmä-
 nåtte biggnaten der wit Rajen är en Watten-
 kunst oder så genannt Fontåne, aber ohne Was-
 ser. — Schåde hir, min graciese Herrschapp!
 Wie praktfull en bus, oder beßer, wie schen
 en pallast! Beheswer jak såge, att derin resi-
 derer den usantlig seltte, ferneme Madam Justitia?
 Af pur bligsambhet sitter hun met sin
 pallans undt wigtschåler daraußen hegt opp efer
 schture berren, undt wånter kanste, att man schall
 obligere henne ware so gut undt schtigel in. Be-
 ware den Dame wol, hwat hun kan ware pre-
 tensiös undt hwat hun ger sig rar! — Se
 man till dese herrlige pelere undt wie schtållig
 henne Altan met sin bråtsotring tar sig ut.
 D! de har man kostet schture penges allzusam-
 men; aber praktfull är det, och gut är den fer-
 neme Fru logeret. Belieben sie ein zutreten? Hir
 ist Bersen, forðum ser liden undt jehunder ser
 schtur. Hat nichts zu thun! Keine geschäf-
 ten, ingen Handel undt Sjefart! D mein
 Gott! De Herrn Kaufleute sind doch nimmer
 zufrieden. Ingen Handel undt Sjefart, rupe
 de; undt har doch micket penges, micket nejen,
 schture kråmmerkåser undt illuminirte wånin-

ger, wol lange som den scturtorg, nåtig lester
 son den Nikstog um en sctur län, undt esenpä
 i leper en Handels- undt Sjöfartstidning! . .
 Ja wol! aber wänder man mig in: Kik bare
 in i den scture gäng på den Råthus sin fersu,
 undt schåde wie ordentlik in simmetri alle de
 schwarte taffler der er fullschpiket met Kungere-
 ser undt Inställelser. Nun ja? — Ja dat ser
 nix gut aus, undt tickes pillige den allmänne
 klage, att afunden är mågtig undt dat man lik-
 nejd immer will se den wackre scture sctadens
 ruin . . . aber, min Herrschapp, nur ein klei-
 ner Geduld; wird wol besser bleiben — — Na!
 weiter in der Text. Se nun wie man leper in
 på den scture Diskont sin kontor, undt wie
 man stråfer att plise af met sine gute penger.
 Na, na! min Herrschapp, den eserrånte är gust
 ingen palatell, undt som man schall gere den
 hele affår på en par timer, undt prompt fer-
 schaffe sig sine Diskontsedler ferwerelt, har man
 på min åre nug att beschtålle. — Ja, all den
 bekimmer har det gute folk ser sin hjälpsamhet
 schull, undt det är midet ille; aber den Bank
 muß doct hase sin ferstott igen, um den ej schall
 blife pank. Wenn ja! wåre in den hufudstadt,
 schulle ja! hase den åre att uppise min gute
 Herrschapp denne scture nationaldrake, som
 ligger undt rufet den Kenigrik sin schatz, den
 ingen mensch, nix ein mahl de heglossige Niksens
 Sctänder sår vere wit, undt som har så viel

Skrifere undt waltmeister wie der år dager i den år.

Aber wi lemne den ting tills siterer, undt tite till en'ander kant. Hwat ser man der? — Den präktige Gethekåller, met sin dråplig rum fer Resende, som schall komme hit framdeles, undt bets schene pangbang, den hele schtadt sin kostbare Deaterbigget, hwilke alle begge hase den schture unlicke att ware tillkommen nägre år fer sent. Hwat angår undt anbelanger den Schadespilhus, så är den en talende perwis på den sauning, att det immer wil ptise untacksam undt niemals lener meden att bigge kostbare templer fer de betnisse guter undt gutinner; ti, min Herrschapp, jak har låten mig berättre, att wenn die, precidsse Signora Thalia war inwartert i den jammel träbot på den Sillegaten, schall hon immer hase waren fernejder; aber i den nie pallast, som henne undt den ganze Stadt till åre uppbigdes, kunde hon ej länge trifes. Wenn hun nix gut kunde tale den fatale lukt, som immer er de nie hus seljaktig undt schadlik fer sin helssa, oder um hun nix kunde ferdrage lusten på stället, oder um stället nix kunde ferdrage henne — kommer nix till mig att afgere. Jak schall såge, min nätige Herrschapp, att jak immer hast miken respekt undt werdnat fer damer, undt är bet af den samme ursak som jak ej kan hise den fermodan,

att den Sorbegumme, med sin schilt eser vorten, gust behest inslitte i den hus fer Signora Thalias ober hennes terners schull. Imellertid kan man med gut manir um den ganste anstalt uppschättamme den pekante jamle Gise: Ach! min hus är tum undt ede; jak hor mist min bäste fenn. . . . Na! hwat man nix kan hjelpe for man tåse; det är dock man besinnerlik hwat den respektrise Puplicum är unstatig; ferst schref man berefer, att man ingen gut undt såker schpektelhus hade, undt så sicc man sig ett schurt, wackert undt micke kostbar — undt när det är wol fertig, will ingen komme dit . . . na na! fariatio delectat, undt hwar tid har man sin schmak så wål som sin dårschapp, eserallt in der Welt. Jak ser nug warum den werbede Allmänhet har trettinet att beschåde sine jamle favoritticker, nemlik den olände Son, de Krunesfogter undt den MichelWingler, som immer gort de Schpektardrer så ufantlig micket neje, att de i ertafen wol klappet sin händer sender undt sammen — — — Schåde man hit, min Herrschapp! da steht es; da ist ein andres Leben. Hir får jak den åre att presentire Herr Blum sin schture sal. Si, si, wie det der gråler undt kråler — — Beware, beware, blif nix rådd, min nåtig Herrschapp, jak ver alleruntertånigst. Det är nix bese geister undt gelsenster, wie auch nix wille menscher, Rejsere undt hege versumer, obshon så fines; o nain! dette alltzusammen,

schall ja! ferbunne, är den mickel umtaste Ma-
 fterade, undt en gantse dräplig plaisir, ti den
 koster mickel gänger mer än alle andre nején,
 undt är serefrigt gang undt gar ni. Schst!
 lat of kripe schtill hie in i den wra, undt schä-
 de i tishet, undt wi schall wol endtlich utfinne,
 hwat det är fer Herrschapp, som hir gere så
 micken lorin undt oppsigt. Fer min del ticker
 ja! unbegriplig mickel um Maffterader. De är
 man det schture Norrenhaus, undt wenn der in
 der Welt keine narren wäre, so war fler än ja!
 hegligen att peklage. Fif la folie, spricht der
 Franzose; undt, auf weiner Seele, er hat auch
 recht. — Uha! schon en bekantschapp! Was
 hab ich gesagt? min Herrschapp! werde wohl
 utfinne fler son derselbe surteg. Si mal på
 der verdamte Kert da, wie han stoltiterer i sin
 kirbare Turfist kostim, wie han ger sig till undt
 wie han lätser mig nir att känne! D! ge-
 horsammer Diener, Herr Jesper Oldfur. Du
 bist ja unser einer. Ach wenn ick nur gewust
 hatte, dat du schulle så employire den pankof-
 settel du sief af mig fer att, som du sagde, ders
 fere sepe bred i din hus — so — — — ja,
 ja, maffere du dig man — ja! ferstär; du will
 firprenere bin wän Hånschen; men ja! kånner
 dig, bin serpantede schelme! — Holla! Pots
 tausén donnerwetter! Der schwänger på min
 äre noch ein Herr Landöman! Se min gute
 Herrschapp! der Herr da in den Schlagterunis
 form

Na, das war wirklich einzig. Aber, der
 brok den Dame da i den grene lifrock noch en
 piljett opp ur sin ritikil. Est! das ist auf
 weiner Ehre die antwort son den Herr, oder
 wie? Ein kurioser Zufall. Das lesen.

”Min bästa Mamsell! Jag undrar ej, att
 Mamsell kan bewista hwar Mafflerad, då Mam-
 sell tyckes fullkomligt äga konsten att för bäs-
 ta priset skaffa sig kostumer. Så lätt det
 är för Mamselln att slippa se äfwen sitt
 namn maffleradt, och det i allmänna
 papperen, samt händelsen utförligt beskri-
 wen, behagade Mamselln genast låta återläns-
 da de mig sist afslänte dansskor och lärso-
 der, emedan jag af båda har behöf. I af-
 waktan af skyldigt esterkommande af denna
 min billiga begäran, tecknar högaktningssfullt
 Fredrik.”

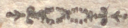
Das war wirklich en unbeleset Kafaljer.
 Wenn han nir selbst kunde komme met på den
 Mafflerad, tickes mig han burde doch låte sine
 falsonger undt dansskor ware der, så micket mer
 som en schenhet benittrade dem på sin sin för-
 per. Feresigt är denne unsermutet upptäckte
 korrespondents en gut pewis på, wie begligen
 de mafflerader är umtickt; ja, min Herrschapp,
 det schall hase gått så langt, att man nir nur
 lånet penger, sondern jemwål undt tillike pant-

fatt-fernebne saker, ja hundret undt berfset en
 hel dal, /blos fer att kunne inschpore till piljet-
 ter undt kostimer. Wenn das nur für die
 Armenmasserade geschehn hätte, so wäre es sehr
 yeremlik gewesen, undt dann schulle det ware
 unbefstellig af mig, als ein fremder, att umrere
 det; aber = = = ja, wir haben alle unsere Fehler,
 undt ein jeder hat sein Wurm, sagt man in
 Disklandt. — Eiserligen schulle jak wol finne
 noch mere belante; aber wir haben ja schon ge-
 nug um zu sehen, wie weit den edle frihet hir
 har utsträckt sin lictlige scepter. Tru doch nit,
 min nåtig Herrschapp, att jak är en hater af
 dette neje — nein doch; jak will nur hase den
 gesellschapp anstånbit undt besser fortirt, undt
 enstter det man immer måtte lære sig, att schtäl-
 le den munt efter den matsäck. Dat fer resten
 dies sammelsurische Mischmasch är unrimlik dir
 undt schadet den Urt sin reputation son armut
 undt elendt, är, trur jak, så lideligt, att en
 blindt kan tage derpå. ja, selbst en Dwåker
 schwäre derpå. Aber hwat lener det sig wol
 att prate son den schne, som falde i fjot? De
 är nun ferpi, desse setehredsöbager. Tant mieux
 ober tant pis? som min nåtige Herrschapp bes-
 hager.

Inkognito man schwerer laget fring,
 undt brider punsch, undt blir doct aldrig
 bassas;

schur met sin Mass; ferefrigt ingenting,
 man siff går hem att se — sig selbsi undt
 fasta.

Undt hirmet tager mig den frihet enske min
 nåtig Herrschapp en schmalkig måltid, ferhops
 vendes mig så den åre um klock 4 i eftermits
 tag ses hir igen, då mange schene saker schall
 plise att beschåde. Adje so lang, samt undt
 finnerlig min hegfernem undt begünstig Herr-
 schapp! Adje!

Andre Eppning.

Betrages will die ganze Welt,
 undt warum schall den nir så bli det?
 Sak ger, som andre, allt fer Geldt,
 undt den är plindt, som nir kan si det.

Aufzuwarten, min gute Herrschapp! Hir är
 piljetter — lep — war so gut, innen, de tar
 schlut. Sak wänter schtur samling, undt har
 schene rariteten att låte schåde. D! det är
 siperb att se! — "Na, hwat får man då se?
 Det schture best undt wunderdjur Sachals, som
 aldrig plir mått undt aldrig loswer; som har en
 buk wie en probst, nåse wie en polisbedienter,
 eren wie en kriditor undt flor wie en tullwakte
 meister? — ober den schture Doct son den Bar-
 bari, met sine länge, länge burn?" — D nain!
 mine wänner! — Sak har nir såtane rariteten,
 undt wenn jak dem hade, så wille jak doch dem
 nir framsise, ti jak ticker aldrig um att pringe
 mine Aichätere in ferlegenhet. Wi schall noch
 plife wit de saker, som är of närmest fer handt,
 undt ferst wenn de hase tagit sin schlut, tänke
 på was anders. Mit Erlaubniß, min Herr-
 schapp, will jak åberupe hwat jak från den an-
 fang på den titelbladt har sagt, nemlik, att min
 Schypigel är lok alijört, undt att den gust der-
 fere har kostet mig micken mede undt pengger. —
 War så gut — gib mal acht!

Nun! är personen gult, so är allt gult. Auf
 mein Ehre, en allerliebste sctur Schpektakel! —
 Ser min Herrschapp den wäsen. Det är en sctur
 Großer sin noch scterre Fru, som i den Kung-
 lik dirbare wagn met de sctolte Engelske furer
 undt den Kuff i sin pridlige liberi met franfer
 undt sin planke hatt met kolarde à la noblesse,
 schwall sig fare ut på sctiter twersefer gaten —
 undt nu har den hegnotig Kuff unferstigt fert
 fast i den Bonde sin Lärre. Se wie duktig
 han schmäller på den kanalsje Bondeså sin rigg,
 undt wie den Bondeså sålik toger emut, met sin
 müze in handt, undt wie die Herrn der Poliz
 sin Uppsiningsmän anamme undt fere den Bon-
 de hegtiblig in arrest. Sa, ja, min Herrschapp!
 det är man nix en narri, att låte sig keres fast
 i en Grossir sin ekipage, besonders wenn sin
 Fru schall gere sctiter på den ferste April. Si
 mal, wie alterirt die feine Dame guckt aus den
 Fenster! — Ah! bitte um Verzeiung, min Her-
 schapp! Sa! så! unriktig; det är ingen Fru
 Großerste, sondern en Krämer sin dire hälft.
 Um so viel schlimmer, min Herrschapp. Gut
 imellertid dat die Poliz har gort sin schuldighet.
 — O! da komt noch ein Fahrender. Si wie
 hegfernem der Herr sou sin lisend jig schadet
 ner på de pligsamme soifandrer, sou hwilke män-
 ge, lifsom han, furdom har waren begt uppsatt.
 O! lakom, lakom, min Wån! Auch du komst
 wol ein mal met på benen, wie die andre; nu

Gebüßt! Aber die Dame, di han kufft? Wol
 fin Fru? — So undt so, min Herrschapp!
 fehlt nur den packatell — lishning undt brellopp.
 Tout comme chez nous, gut solt, undt
 en yerenlig perwis wie den presterlige tolerans
 schräcker der porgerlige handten. — Schall wie
 man selje met den dum Bondsk till den Polis-
 kammer? Sa wol! — aber der schlant de all-
 zusammen in på den ferste krag. Na gut; wie
 man mik har sagt, är sätne platter denne Stadt
 sin bäste ferlikningsdomstoler, undt en mager fer-
 likning ist dock immer beser wie en set proces.
 Laßet dann die guten Kerls in Ruh! Imela-
 lertis will jaß, mit Erlaubniß, wite min In-
 schtrumment mot en ann håll, fer att nix rissere,
 att fereke min åkende undt till fots gående pu-
 plikum met noch en, nemlik den supende undt
 trinkende puplikum, met hwilken jaß wol på en
 ander undt heterligere plats kan komme i ge-
 sellschapp. — Tsekunder, min Herrschapp, schall
 wi se wie det tillgår blandt de fattig inwåner,
 wenn den Krone undt Stadt sine skatter undt
 kontributioner schall intrifes. O! das ist jam-
 merfull; aber man kan dock nix immer tange
 på ruser. Se wie man hir son den fattig
 handtwerker sin huschtru undt barn schlåper ut
 den ganste husgerådt, weil han kan nix betale,
 undt wie man på der Stadt sin Auktionskam-
 mer ferseljer det, ja wol ock sin hus på kope,
 fer någre rixdaler. Si, wie det schtackers solt

klager undt gråter, undt wie de großmindig Cretationsbedienter gere sin pligt, met den pæckeserler in den handt, wemli^k ser den Kronskatt, den Schtadtskatt, den Wattenletning, den Inquartering, den Dumkirke, den nie Kirkegårdt, den unpekriplig Sammenskott, mit mere, undt dazv de Herrer Køerer sin loslig ferbegning på kepet. Aber wie gesagt, das alles har man ser sin hegmot skull, undt dat kan nix plise ser beser. Eferwege mur, hwat man i setnere tiber kostet bløß på brigger; till den unnittig teaterbrigge gaf man en scheneres biggnatshjelp, undt nix minder scheneres war buhæren ser det fiste kostnadsferschlaget till den Sammelstادت sin bro; obschon serfatteren, wol nix kan oder will bigge den ser den pris, han selbst fixirt. Undt weiter: den kostbare nie wåg met de schture lister, som altrig år lifende, når det år merkt. — Eferwege säger ja^k, min Herrschapp, allt dette zusammen — undt man schall sinne sig den Taxering hegst oplischirt dat man får, uten afgift, inandes Schtaden sin lust. Aber wie kom ja^k på den finansmaterie? Jo, det war den serdamte Økonomi sin skull. Na, wi lemnere den undt afancirer.

Ho!al! Hir har man den scheneste tillfålle att riktig se den Schwenske patriotism. Hir rejser det sil, att den allmånne klagemål efer briff på penges år alleneft en schture strims

feri. Hic lägger man i eppen dager sin affti
 fer den weterbiggellik lurenrejeri, undt hir tåf-
 ler man i söttigende eferbut att sise den. Sak
 behefer wol nix afertete min Herrschapp att wi
 jehunder år på den Konfiskationskontor sin auk-
 tion. No, man schall dock man ej ferhaste sig.
 Man schall blos pillig besinne, det de putiker
 wäste ware sortirt, undt gut sortirt, wenn der
 Handel schall gå, undt dat der Tullschtempel
 är den nittigste son all meglige schtempler. Hir,
 Gott loy! är man nix så dum wie in min Vater-
 schtadt, att pränne opp ferbutne warer. Wol
 trubde jak i perjen, att man gust fer att hase
 den fernejelle att tände opp en såtan offer på
 der Fäterneslandt sin altar, så dirt betalte wise
 ting, — aber dat är dock midet klukere att big-
 ge än ferstere, tage sin proffision, eke Kronen sin
 inkomst, befrämje de inländske Fabriker sin fer-
 kofran undt narre den Lurenrejerer noch en mal
 hübsch in sällen damit, att man so hegt betaler
 sin ferlorede fram.

Hopsasa! Warum schyringer undt leyer
 man så till den hus der? O, jak ferstår. Der
 är man sifitation ester ferbutne warer. Sa,
 ja, schwäre tiber! — Si wie ifrig man unter-
 seker so gar den Fru sin silthurker in den schaf-
 fer; findet aber nix, gar nix. No, den rettlige
 mannen glemmer wol ädelmutig, att man
 schtert honom sin husfrit undt fersekt smutte

honon sin gute namn undt rikte, mot den äre
 son en officiel fittsord, dat han wirlig bar en
 ren samset undt är en unstrafflig Metporger (?!).

Wenn det roer min Herrschapp, schall ja
 nu hase den äre, att framfise någre af Schia-
 dens gute anstalter undt inriktninger.

Hir är den Fetteschapp undt den Fitters-
 het sin Kunglik Samhålle son wånge schture
 undt lærte mån, som den Kunglik Samsundt så
 fort som meglit "hastar att sig tillegna" son alle
 schtåndt, undt som in unfantlig pridlige tal
 midet beremme hwarandre. Schade dat nimant
 kan ferdine di schene, fermutlig nix umskurne
 tukaten, som den Samhålle immer schtåller ut.
 — Sieht ein mal, min Herrschapp! wie un-
 pillig den påschtåndt, dat de schene kunster nix
 plomstre undt nix hågnes på urten. Den mus-
 sats schall ja besise, undt det schtrax undt in
 Forthet. Man hat hir nemlik tre Buktrickerier,
 flere schture, immer fullproppede. Bukladen, ut-
 gifer wo! en halv duzent Tidninger, undt lå-
 ser så flittig på den jamle Lånpiibliotek, att
 alle sin referhistorier undt spelseromaner är
 wol sex jånger ungebunden. Aber man leper
 nix becker! Hwat? lepte man nix nilig så is-
 rigt son den Tubben met Schåpet sin buk, att
 schture pader dason war wie en drupp in den
 ocean? undt min nåtig Herrschapp, wenn ich

auch ein mal schulle estergise mine Wänner sin
 äsktunden undt läse tricke dese min Fereläs-
 ninger, så hiser jak mig den ferhoppning, dat
 den werdebe läsende Puppilum nix minder schall
 fepe dem. Nun ja! är da de schene Fettenschay-
 per hir nix geschätzt? undt hwat angär de so
 genaute frie Kunstler, så hase de ebenfals hir
 månge schure Protektörer undt Mäcener, dem
 pligsambeten ferbjuder mig att nämne.

Hir, min Herrschapp, schall jak hase den
 äre att framschtälle en schplitterni undt micket
 nittig Inrättning, nemlik den Werelkontor, un-
 terschedt undt ferkröbet fon den Bank undt
 Rikgäldskontor, hwarum så micket uppbiggelist
 schtår att läse in den Riksdag sin Krenike, att
 jak hir blös beheser äberape denne ewige buk.
 Aber hir, min Herrschapp, ist was anders,
 nemlik det unnsinlige Prozenterigesellschapp sin
 schlutne Loge. Sak säger Loge; ii det är
 wie en Orden, aber en Orden blös in betrakt
 till det unnsinlige, undt nix till de ceremonier
 undt miserische kramsrams. Paroll har man
 sagt mig schall ware: "duppel pant in guldt
 undt silfer," undt lesen: "minst trettie procent."
 — O! wie unnsäglig schur undt lenende mäste
 ick dese ätelmutige menschen sin tillfretschäl-
 lesse ware, att nemlig in den gegenwärtig eländt
 undt jammer sin tid, kunne gere godt undt bi-
 schpringe ferlegne metporger — undt det så un-

egennittig undt — in tiffbet!! Ja wol fertjer
ner de allzusammen det pligsamme namn af de
Nedlitandes schterste Wänner, undt så lánge
de nir trettne i sin medesamme befattning, schall
man hegt rupe: Wol ár tiden schwár; aber
all menschlif hjelp ár doch nir, wie den kredit,
— Tode gestorben.

Hir schall ja! man wise wie schtur ferán-
tring denne werld sin herrlighet ár unterka-
stedt. Den hir rede biggnadt habe surdom en
schtur, nu unlicklig Kepman, son pur kárlek till
fettenschaper undt kunster, inwigt den Teater
sin Gutinner; hir tillbringte han mángen schtundt
blandt dem, som han trudde ware sin wánnér;
hir efede man sig, ester en gut intagen máltid,
i de schture mástere's roller, undt hir war bet,
som anstántig frihet, unshultig munterhet undt
ansprákles aktion wandrete fertruligt met wán-
schappen handt in handt — undt jertzunder?
— O! der gute Man ist kert heraus, de nejen
pukwed! undt sin tempel en krug. Den Dicke
ret son den kaffepott undt fillpanne har gort
den port undt mur pedschwarz. Thalia undt
Melpomene ár in en massif Kregermadam zusam-
mengeslagen, undt grobe Kerls met den sinkel-
glás in der handt habe die schangtile Herrn
Aktores alle unbarmherzig ferjagt — Sic tran-
sit gloria mundi.

Aber, min Herrschapp, wenn ja den Stadt alle sin gute inrättninger wille framschüttele, schulle det nix tage slut; dersere, som iver schinder undt ja har noch micke andre saker att läte beschäde, schall ja ferware de efrige till en ander mal. Nun will ja wite mia Instrument till den scture hus sin matsal, wo en talrik gesellschapp now schpiser sin mittag, Si, hwilken prächtig fersirt bordt. Profit der Mahlzeit! Ach! wie slittig man siller den starke portsin undt den Schwenske porter in glasen, undt wie fertrulig man tricket sig! Si, wie hästig man der arbeter met den sctekte kal Lun, undt wie man kumplimentirt sig met en tum talrik. Schäde den hele anrättning, wie prächtig undt wie dirbar die Damen alle är Klädt in hemsäfte tiger son Englandt, lepte undt patriotisk betalte på den Konfiskationskontor sin auktion. Schäde geschwindt undt hurtig, ti nu knacker der Wirth under den bordt; die Damen ferschrär sehr wol den siknal. — Si! wie de packe sig heraus — undt nun geht es auß Drinken los under den Herren — Tott beware! — fullkomlik wie in Englandt undt auf Englandt sin manir. Salve, o, imitatorum pecus — et vale! Lat man be kemper bafse sin unschuldig titsfertris; wie schall imettertit gere die Damen en grandt fällschapp. O! mon tie! wie elegant undt magnisik en wänink. Tapeten son den Schwenske fabrik in Frankrik,

undt matfen, efer Englanöt, fon Sjuntors. Kan
 wol denken, allt lept på den Konfiskation, wie
 auch den ganzen Tischgeräth met glas, kara-
 finer, ferfis, knifer, tuk undt allzusammen! —
 Undt dese dirbar mepler, schpigler undt trimær,
 alles fon gold, sitentig undt mahofni. — ja, ja,
 den Schwendfke kunstflit, ser jak, är micket afanz
 cirt undt schtarkt oppmuntret. Aber, wi will
 lenne dese bede ting, undt beschäde de schars
 mante Damen, wie sie weben undt leben. O!
 ein herrlik anblick! In Peru sin guldrufer,
 undt in Flora sin Dranscherie kan wol nir sin-
 nes mer guldt, jufeler undt plummer. Wie di
 egen schträte undt tindre wie en rufenstein;
 wie der kleine munt schratte undt schwattret;
 wie rundt är dese nakne armer undt wie schone
 hwit den ganz unbedälte parm undt hals!
 Undt den kläffel, wie dinn undt äufferst super-
 fin! — O, jak ferlorer mig tutal; jak plir
 blindt undt kan nir schäde länger. Graziefe
 min Herrschapp, o Semmini!

Wie fällt den Man, som på sin del
 fätt oder får en slik jufel;
 han kan wol söges på all wis
 på jorden ha sin Paradis!

Schtill aber, min Herz, undt nir so ungestüm!
 — — — O! jak ber min näsig Herrschapp
 unendlic all erküffe mine schtarke länfker,

Verdens gång jag i min Schpegel
 jett en lictundt beschåbe schall,
 Gidt mat ächt att rese seget,
 wenn den sic är lictark sin schwall.

Far man warlik;
 det är farlik.

hegmüt immer går fer fall.

Si der far en stjernpridt herre!

U, Hans vät der seglar full.

Hese Himlens här, beskärre,

schrår på gründe — see hegmüt schull;

aber hocke,

triv undt plocke

Himlecharten wieder full.

Glückens fot på däckel schtinter.

D, min Schatz! det schon är hebt.

Uch! hwat ruher in den Winter,

D, hwat liljer himlen gett!

Schraders Tärne,

robne gerne,

res dig. Jak har intet sett.

Met en Peru uppå seaden

undt en Kantschu in sin handt,

se den heit på hege kladen

segte full fer Kung undt Landt.

Wärjen brister.

Hwat du mistet

fer en wärn, min Fusterlandt! . . .

Undt so min graziese, nåtig Herrschapp, är
 den Gpyning fer denne dal ferpi. Hirnäst
 schall jag noch fise mer son den Sctadt undt
 sin grannschapp; imetlertit wenn der Herrschapp
 är fernejder, schall det immer ware mig en schtur
 sågnat. Jak har den äre att såge samt undt
 sinnerlik en werdnuadtsfull Utjé so lang!

Printet hos G. o. L. d. w. e. g. r. e. n.

